

A Katolikus Társadalomtudományi Akadémiáról

„Ámde miből támad emberek közt legtöbb zavar és ekkép legtöbb nyomorúság? – kérdem? Tán abból, mert szívtelenek, rosszak? valóban nem: hanem legfőképpen azon felette egyszerű okból, mert nem értik egymást. Száz eset közt tán nincs tíz, hol valami kifejelett bajnak alapját szántsándékos gazság tenné, félreértés, ebből eredő szenvedély, ezt követő bosszú, s innen folyó gyűlölet és rosszakarat, meg vakság képezi szinte minden emberi nyomornak sarkalatát, azaz: hogy nem értik egymást.”

Széchenyi István szavai ma sem kevésbé aktuálisak, mint 1842-ben, amikor az Akadémia évi közgyűlésen elmondta azokat. Nem értjük, és hozzátehetnénk: nem ismerjük egymást, ismereteink hiánya miatt téveszmék rabságában élünk, félelmeinktől vezetett vitalkozunk.

A Katolikus Társadalomtudományi Akadémia (KATTA) ezen próbál segíteni. Célja kettős: egyrészt kiegészíti a más oktatási formák keretében megszerezhető (és sokszor egyoldalú) ismereteket az európai kultúra részt képező keresztény ismeretekkel és szemlélettel, s minden érdeklődő számára nyitott, másrészt a hívő keresztények számára nyújt segítséget a szociális és közéleti feladatok vállalásában, elméleti és gyakorlati szakmai ismeretek átadásával. Hiszen ne feledjük: bizonyos pályákról, a közélet különböző szintereiről, a médiából és jó részt az iskolákból is hosszú évtizedeken keresztül kiszorultak a hitüket, kereszténységüket megvallók. Így sok esetben – a legtöbb jószándék mellett is – hiányzik a megfelelő szakmai tudás és gyakorlat, a dialóguskészség. A KATTA iránti igény azoknak a fiatal értelmiségieknek a köréből indult el, még a rendszerváltozás előtt, 1988-ban, akik komolyan véve a II. Vatikáni Zsinat tanítását, mindinkább jelen kívántak lenni a világban, segítve és gazdagítva azt, ám eközben mind gyakrabban ütköztek saját tudásuk és tapasztalataik korlátaiba, és abba a torz képbe, ami a „kívülállóknak” él a kereszténységről. Az első évben egyetlen tanfolyammal, a *Társadalomtudományi és Szociális Tagozattal* indult újtára a KATTA,

Tomka Miklós szociológus irányításával, aki jelenleg is az intézmény igazgatója.

Az évek során, az igények figyelembevételével új kurzusok indultak, így, ma már öt tagozaton folyik a munka.

A *Társadalomtudományi és Szociális Tagozat* a keresztény társadalomelmélet elsajátítását és egy újfajta szemléletmód kialakítását segíti. A hallgatók foglalkoznak az egyház szociális tanításával, a gazdaság és társadalom kérdéseivel, tudásszociológiai alapismereteket kapnak. Az elméleti tantárgyak anyagát előadások és gyakorlatok dolgozzák fel, a résztvevők az első évfolyam elméleti tárgyaiból vizsgát tesznek. Lehetőség nyílik egy-egy szűkebb témakör – pl. szegénység, ifjúság, devianciák, alternatív életformák – részletes feldolgozására meghívott szakértők segítségével és a hallgatók önálló munkájával. A képzési idő három év.

A demokráciában nélkülözhetetlen civil társadalom kialakulásában fontos szerepet játszanak a kisebb közösségek, egyesületek, plébániák, egyházközségek. Hatékony működésük, egymással és az önkormányzatokkal való kapcsolattartásuk egyben a demokrácia próbaköve is. A jó működéshez azonban képzett civil munkatársakra van szükség. Az *Egyházközségi Munkatársképző Tagozat* azoknak ad segítséget, akik civilként dolgoznak a plébániákon. A hallgatók teológiai, szervezési, jogi és közgazdasági ismereteket tanulnak. Az elméleti képzést a modellplébániákon folytatott szakmai gyakorlat egészíti ki. A képzés két éves, a második év a gyakorlati év.

A *Szociális Munkatársképző Tagozatot* azok számára indítottuk, akik az egyházmegyei karitás szervezeteiben vagy a plébániákon dolgoznak. A képzés célja alapvető szakismeretek átadása, valamint a kommunikáció- és empátiakészség fejlesztése. A szakismeretek között alapvető pszichológiai és életvezetési kérdésekről, a hátrányos szociális helyzetű társadalmi csoportokról esik szó, a hallgatók megismerkednek a szociálpolitika alapvető kérdéseivel és intézményeivel. A képzés hároméves, a Zsámbéki Tanítóképző Főiskolával való együttműködés keretében a hallgatók vizsgát tehetnek és eredményes vizsga esetén szakosító oklevelet kapnak.

A *Kereszténység és Tömegkommunikáció Tagozaton* folyó képzés elsődleges célja, hogy bevezessen az írott és elektronikus sajtó helyes használatába, alkalmazásába, elemezze a médiák hatását, bemutassa azok kultúrákövetítő funkcióját és módszertani segítséget nyújtson e közvetítő funkció használatához. Másodlagos célja újságírói alapismeretek átadása. A képzés keretei között a nyilvánosság funkcióiról, a tömegkultúra problémáiról, az egyház és a kommunikáció kérdéseiről esik szó. A hallgatók kommunikációs tréningben vesznek részt. A tagozaton szerzett elméleti és gyakorlati ismereteiket jól hasznosíthatják mindazok, akik napi munkájuk során tájékoztatnak, kapcsolatot tartanak a sajtóval, vagy az oktatásban, ismeretterjesztésben használják a médiákat.

A *Pedagógus-továbbképző Tagozat* meghívottjai a katolikus és önkormányzati iskolákban oktató tanárok. Az eddigi évfolyamokat magyar és történelem szakosok számára szerveztük, hiszen ez a két „ideológiai” tárgy eléggé egyoldalú megvilágítást kapott az elmúlt évtizedekben. Az előadók a történelem és az egyháztörténet, művelődéstörténet területén lévő fehér foltokat, hiányzó vagy torz ismeretanyagot igyekeztek kiegészíteni, korrigálni, mindig törekedve a vitás kérdések sokoldalú megvilágítására, az egymással ellentétes nézetek bemutatására is. Nagy sikere volt az évfolyamok körében a „transzcendencia és irodalom” sorozat keretében elhangzott

előadásoknak, amelyekben egy-egy mű – nem „vallásos” irodalom, hanem jó irodalom – keresztény szempontú megközelítését, elemzését mutatták be kutatók és gyakorlói irodalomtanárok. Megismerkedhettek a kollégák egy-egy készülő új történelem és irodalomtankönyv közüli műhelymunkával. A pedagógusok körében igen nagy az igény arra, hogy a keresztény etikáról, pedagógiáról, a keresztény nevelés kérdéseiről mind többet halljanak, hiszen az iskolában csapódnak le a társadalom morális válságából, a szétszakadt, csonka családokból adódó nevelési problémák, a szeretet nélkül, biztos értékrendszer nélkül kallódó gyermekek problémái. Terveink szerint a jövőben a keresztény nevelés kérdéseivel, az iskolai műhelymunkával még többet foglalkozunk majd. Arra törekszünk, hogy a tanfolyamok olyan kreatív munkaközösségekké alakuljanak, amelyekben a résztvevők maguk mondják el nevelési tapasztalataikat, maguk mutatják be pedagógiai és tanítási módszereiket egymásnak. A kétéves képzés végén a hallgatóknak saját maguk által választott témakörből szakdolgozatot kell írniuk.

A KATTA-kurzusok két- és háromévesek, általában nyolc kétnapos hétvégéből állnak. Kivétel a Pedagógus-továbbképző tagozat, ahol az évközi három hétvégi konferenciát egy egyhetes nyári intenzív szakasz egészíti ki. Hozzá kell azonban tennünk, hogy ezek nem merev szerkezeti formák, mivel kurzusainkkal igyekszünk követni a felmerült tematikai igényeket és a feldolgozandó témákhoz igazítjuk a tagozatok szerkezetét. A konferenciákon előadások és szeminárium jellegű feldolgozások, megbeszélések váltják egymást. Nagyon fontos a résztvevők aktivitása, az egymás közötti, illetve az előadóval való vita, véleménycsere. Ily módon a KATTA olyan szellemi műhely, ahol nem csak oktatók és oktatottak, a témáról sokat tudók és a témában járatlanok vannak jelen, hanem egyfajta közösség is, ahol az előadók és a hallgatók is gazdagodnak egymás véleményével, tapasztalataival, egymástól és egymásról tanulhatnak.

Neumayer Katalin